

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קכא

ערב שבת קודש
פרשת בא
ה' בשבט התשע"ו
שנת ה'קהל

יוצא לאור עליידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

יום שישי י"ב בשבט

"מי שטרח בערב שבת - יאכל בשבת": ב'שבת
שירה' נוהגים לאכול "שווארצע קאשע" [דייסה
ממין קטניות הנקרא כיום 'כוסמת']²⁸.

348 (כולל שתי ההערות הקודמות).

28 ספר המנהגים עמ' 72 (נדפס בטעות תחת הכותרת 'טבת',
וצ"ל כמובן 'שבט').

החלה המשך וחיידוש של תקופה חדשה ו"נתלו
המאורות"²⁶ של הדור השביעי מאדמו"ר הזקן (או
הדור התשיעי מהבעל-שם טוב).

(ג) התקופה שלאחר הסתלקות בתו של כ"ק
מו"ח אדמו"ר [הרבנית חיה-מושקא] ביום כ"ב
לחודש אחד-עשר (כ"ב שבט תשמ"ח)²⁷.

26 "ראה לעיל [ספר השיחות תשנ"ב] ח"א עמ' 293-5".

27 כל הקטע (תרגום מאידיש) מספר השיחות תשנ"ב ח"ב עמ'

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ה' בשבט ה'תשע"ו - י"ב בשבט ה'תשע"ו

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ה' בשבט	הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ו-ח.	הלי מעשר פרק ז.	מ"ע קסט.
ש"ק	ו' בשבט	הלכות שקלים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ח.	מ"ע קעא.
א'	ז' בשבט	פרק ד. הלכות קדוש החדש.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ט.	מ"ע קעא. קנג.
ב'	ח' בשבט	פרק ג-ה.	פרק י.	מ"ע קנג.
ג'	ט' בשבט	פרק ו-ח.	פרק יא.	מ"ע קנג.
ד'	י' בשבט	פרק ט-יא.	פרק יב.	מ"ע קנג.
ה'	י"א בשבט	פרק יב-יד.	פרק יג.	מ"ע קנג.
ו'	י"ב בשבט	פרק טו-יז.	פרק יד.	מ"ע קנג.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	72 ד'	120 ד'							
ו', ה' בשבט	5.26	4.38	5.48	6.50	9.14	11.50	12.20	4.58.0	5.24
ש"ק, ו' בשבט	5.26	4.38	5.48	6.50	9.14	11.51	12.21	4.58.8	5.25
א', ז' בשבט	5.26	4.38	5.48	6.49	9.14	11.51	12.21	4.59.7	5.26
ב', ח' בשבט	5.26	4.38	5.48	6.49	9.14	11.51	12.21	5.00.6	5.27
ג', ט' בשבט	5.25	4.38	5.47	6.49	9.14	11.52	12.22	5.01.6	5.28
ד', י' בשבט	5.25	4.38	5.47	6.49	9.14	11.52	12.22	5.02.5	5.28
ה', י"א בשבט	5.25	4.37	5.47	6.48	9.14	11.52	12.22	5.03.4	5.29
ו', י"ב בשבט	5.25	4.37	5.47	6.48	9.14	11.52	12.22	5.04.3	5.30

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש
בא	4:22	5:37	4:36	5:39	4:25	5:37	4:40	5:41
בשלח	4:28	5:43	4:42	5:45	4:32	5:43	4:46	5:46

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב
 עורך אחראי: לוי יצחק שייקביץ • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף יצחק אולידורט
 מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000
 טל' 0722770100, פקס: 03-9606169, ISSN 0793-7474
 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

הליכה לאוהל'

* "שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר ... שקודם ההליכה על ציון ואוהל - נוהגין שאין אוכלין, אבל שותים"²⁴.
 [כמה מהנהגות הרבי ב'אוהל', וכן הנחיות לכוהנים המבקרים שם, נדפסו ב'התקשרות', סוף גיליון תרע"ג].

יום חמישי

י"א בשבט

"בדורו של נשיא דורנו גופא, ישנם כמה שלבים ותקופות, ובכללות - שלושה שלבים:
 (א) יום העשירי לחודש אחד-עשר (י"ד שבט ת"ש) - סיום התקופה של עבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין.
 (ב) היום למחרתו - יום אחד-עשר לחודש אחד-עשר (היום השלם הראשון לאחר ההסתלקות), ובמיוחד בשנת עשתי-עשר (תשי"א)²⁵ - כאשר

ואילך).

(24) ספר-המנהגים שם, וש"נ. אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ו עמ' רפב. והכוונה לא רק להקפיד שלא לאכול בגלל האמור בזהר שאין ללכת שמה ללא תענית [ופ"א אמר הרבי לאחד התמימים שאכל לפני שהלך לאוהל: "א רחמנות אויף דיר" - יומן תש"י, נספח לשיחות קודש - תש"י החדש עמ' 226], אלא גם להקפיד לשתות תחילה (וכן הקפיד הרבי), כדי שלא להיות בכלל "מרעיב עצמו ולן בבית-הקברות" (ראה גם בגשר-החיים ח"א ס"ע שז, ובנטעי-גבריאל הל' אבילות ח"ב עמ' תרכ"ג. בנטעי-גבריאל שם כתב, שלכן נמנע הרבי מלבקר באוהל ביום התענית).
 וע"ע דיון בזה ב'התקשרות' גיליון תיב עמ' 19. ולהעיר עוד מסיפורו של חבר המזכירות הרה"ח ר' בנימין שלי קליין שלפעמים היה הרבי אוכל פיסת שוקולד לפני הנסיעה לאוהל.

כן להעיר מיומנו האישי של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מביקורו בארה"ק בשנת תרפ"ט (מסע הרבי בארה"ק עמ' 252 ועמ' 255), שביום ה' מנ"א אכלו מזונות בשכם ואח"כ נסעו לצינוני האר"י וכו' בצפת, וביום ז' מנ"א בשעה 12 היתה סעודה, ואח"כ נסעו לקבר רחל. ואס"כ מצב בריאותו של הרבי היה קשה אז, עד שביקשו ממנו לבל יתענה בת"ב (שם עמ' 256), הרי לכאורה השתתפו בזה גם המלווים אותו. וע"ע.

ומאיך בליקוטי-דבורים ח"ד ליקוט לו, ברשימת המאסר עמ' 1354, מספר אדמו"ר מהוריי"צ שהלך לאוהל בעודו בתענית ממש. ואולי היו כל אלה מצבים מיוחדים, וע"ע. וכן צ"ע אודות החתנים והכלות (ובני משפחותיהם) שנוסעים ביום החתונה (שמתענים בו) לאוהל.
 (25) "ראה ספר-השיחות תש"נ ח"א עמ' 255 הערה 99".

במשך המצת לעת - לעשות התוועדות²¹.
 [מכיוון שזו התוועדות הקשורה בהילולא, מהנכון לפתוח בדבר תורה של בעל ההילולא²²].
 לקבוע שעה במשך ה'מצת-לעת' - לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק מו"ח אדמו"ר ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו.
 במשך ה'מצת-לעת' - לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי-הכנסיות ובבתי-המדרשות אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר... לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנתו על-דבר אמירת תהילים, לימוד חומש עם פירש"י - ובמקומות המתאימים - גם על-דבר לימוד התניא כפי שחלקו לימות השנה.

- אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות.

במשך המצת לעת - לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי - ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעת עתה עדיין אינו חרדי - ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף סוף ימלאו את תפקידם בחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסוגלת הנוער.

מובן אשר, אם זהו מתאים לתנאי המקום, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי היארצייט, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחרי.
 * בעת ההתוועדות די' בשבט, נהג הרבי לעשות מגבית בעד 'קרן תורה'²³.

(21) אצל הרבי היה הסדר בהתוועדות: קודם מאמר חסידות, ואחר-כך סיום מסכת (ראה שיחת מוצש"ק י' בשבט תש"ל ס"ז).
 בעת ההתוועדות של י' בשבט בכל שנה, נהג הרבי לומר מאמר המתחיל בפסוק 'באתי לגני'.
 בכל שנה נהג הרבי לבאר פרק אחד בהמשך ההילולא לפי הסדר. תש"ל-א' תש"ל. תשל"א-תש"נ וכו'. הרבי ביאר את הפרק בפרטיות, בצירוף ביאורים מתורתו של כל אחד מרבותינו נשיאינו, מהבעש"ט ואילך (ראה 'כפר חב"ד' גיליון 795 עמ' 24).
 (22) שיחת כ' מנ"א תשל"א בתחילתה.

(23) ספר-המנהגים עמ' 96. עניינה - לסייע (ללא פירסום שם המנדבים) לבחורים המשקיעים כמה שנים ללימוד תורה ללא חשבונות אודות פרנסה (דברי הרבי במעמד ייסוד הקרן, שיחת י' בשבט תש"ו ס"ל-לא, התוועדות (יג) תש"ו ח"ב עמ' 247

לצאת מההרגלים ולהבחין במופתים

עם הרבי עולים כל ההולכים באורחותיו • כל "חובותיו" של הרבי – הברכות בבני חיי ומזוני – יתקיימו בפועל • אולם התנאי לעליות ולקיום הברכות הוא עשיית כלי על-ידי שינוי הרגילות • מי שרוצים לראות את המופתים של הרבי – רואים, והעובדה שאינם נראים מיד ולכול – כי נמשכים מדרגה נעלית ביותר • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

עוד, כך, ששני הדברים אמת, שאף פעם לא פשט את הרגל ח"ו, וכיחד עם זה, היה תמיד בעל-חוב, כיוון שלקח על עצמו עוד התחייבויות. ובנוגע לענייננו:

כיוון שהרבי אף פעם לא פשט את הרגל ח"ו, צריכים לידע שכל הברכות וההבטחות של הרבי – ה"חובות" שלקח על עצמו – בודאי יתקיימו בפועל. כל אלה שהרבי בירך אותם בבני חיי ומזונא רויח, וכן אלה שהרבי בירך אותם שהקב"ה ימציא להם שידוכים הגונים – בודאי יקבלו את הברכות במילואם.

אבל, יש צורך בעשיית כלים. – ההשפעות של הרבי ישנם, אבל צריכים לעשות כלים כדי לקבל את ההשפעות. והכלי לקבלת ההשפעה של הרבי הוא, כאמור, שינוי הרגילות, ועל-ידי זה זוכים לקבלת ברכותיו של הרבי בכל המצטרך, בני חיי ומזונא רויח.

ב. ההשפעה של הרבי בשנה האחרונה³ היתה באופן שהרבי הראה ריבוי מופתים, אלא שיש כאלה שרצו לראות זאת, ואכן ראו, ואלה שלא רצו, לא ראו. – המופתים היו, אלא שהם לא ראו

א. עומדים אנו בסמיכות ליום היאָרצייט, שבו נעשית עלייה גדולה ביותר אצל הרבי, ובמילא, גם אצל המקושרים אליו, כהבטחתו¹ שנשיא־ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם.

אלא שלזה צריך הכנה וכלי – עבודת התשובה – שינוי הרגילות, שעל-ידי זה מתעלים עם הרבי בכל עליותיו, ועוד ועיקר, שזוהי ההכנה לעלייה הכי עיקרית – ביאת המשיח. ועל דרך זה בנוגע לקיום ברכותיו והבטחותיו של הרבי, שהכלי לזה הוא שינוי הרגילות – ובהקדמה:

הרבי אמר פעם על עצמו, שתמיד היה בעל-חוב, אבל, אף פעם לא פשט את הרגל ("ער האָט קיינמאָל ניט באַנקראָטירט")². ולכאורה, הרי זה תרתי דסתרי: כיוון שאף פעם לא פשט את הרגל, על כרחך צריך לומר ששילם את חובותיו, ואם כן, איך היה תמיד בעל-חוב? – אלא הפירוש הוא, שאצל הרבי היה תמיד הסדר שלפני ששילם את החובות הקודמים, לקח על עצמו חובות חדשים, גדולים יותר, מאנשים אחרים, ולא עוד אלא שגם אלה שהחזיר להם את החובות הישנים, באו מאליהם והציעו להלוות לו

בכל שנה פרק אחד והמאמרים השייכים לו. בשנה זו, במחזור הרביעי – לומדים פרק ו' מהמשך והמאמרים: "באתי לגני" תשט"ז ותשל"ו.

בבוקר קודם התפילה – [ילמד כל אחד לעצמו] פרק תניא¹⁵, וכן לאחר [סיום המאמר שאחרי] תפילת מנחה¹⁶.

בבוקר קודם התפילה – ירים כל אחד תרומה להעניינים השייכים לנשיאנו, בעד עצמו ובעד כל אחד מבני ביתו שיחיו, וכן קודם תפילת מנחה.

* נתינת הצדקה (בקשר עם ' שבט וכיו"ב) – שייכת גם לנשים, ואדרבה (מצד כמה טעמים) להן דבר הצדקה שייך יותר¹⁷.

לאחר תפילת הבוקר וחזרת הדא"ח – יקרא כל אחד פדיון־נפש¹⁸ (הנשואים – כמוכן בחגירת אבנט). אלו שזכו להיכנס ליחידות, או על-כ"פ פנים לראות את פני כ"ק אדמו"ר – יצייר לעצמו, בעת קריאת הפ"ג, כאילו עומד לפניו. להניח הפ"ג אחר-כך בין דפי מאמר, קונטרס וכו' שלו. ולשלחו (אם באפשרי – בו ביום) על מנת לקראתו על הציון שלו¹⁹.

במשך המעט לעת – ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם²⁰.

15 נפץ בין אנ"ש ללמוד אנה"ק סי' ז', ללא הביאור. וראה אג"ק דבעל ההילולא ח"א עמ' שצ, שהורה ללמוד 'פרק כ"א' ביום ההילולא ב' ניסן אחר ערבי, את הביאור – בשחרית קודם התפילה, וקודם מנחה אנה"ק 'פרק כ"א'.

כנראה נהגו כך מקדם ללמוד בימי היארצייט־הילולא דרבתינו נשיאנו פרק זה, במסגרת המנהג – ש"כדאי לפרסם ולחזק – ללמוד בכל יום פרק תניא ע"פ הסדר או באופן אחר, ראה 'התוועדות' תשמ"ט ח"ג עמ' 68 (מוגה) ועמ' 75, ובכ"מ. בעמ' 75 הורה הרבי, ששיעור זה צ"ל לפני התחלת התפילה ממש, היינו גם לפני אמירת 'הריני מקבל', כלומר שתחילה למדו פרק תניא, ורק אח"כ פתחו את ה'סידור'.

16 כנ"ל – הביאור לאנה"ק האמורה. 17 ספר־המנהגים עמ' 85, עיי"ש בהערה. וכן בקשר לט"פ, ע"פ הוראת הרבי, ובפרט בשנים האחרונות, לשתף גם אותם בכיו"ב, וכן בשאר המנהגות, שגם נשים וטף שייכים בקיומם.

18 כמה מנהגים בקשר לכתבת פ"ג, נקצבו ב'התקשרות' לג' תמוז, גיליון תשכ"ח.

19 מס' הפקס באוהל: 1-718-723-4444

20 כדי להקל על הציבור, מוצעים בזה פרקים קלים יחסית:

י – יומא פ"ח; ו – דמאי פ"ב; ס – תענית פ"ב; י – חלה פ"ב; י – ביכורים פ"א (אפשר גם לחזור על יומא פ"ח – אג"ק כרך יז, עמ' רעא); צ – פרה פ"ט; ח – שבת פ"ב; ק – נדרים פ"ח.

יותר גדול של אנ"ש.

* בימי ההילולא של רבותינו נשיאנו – אומרים תחנון¹⁰.

אחר התפילה (בבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים¹¹ בקול¹²) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה: "ר' חנניא בן עקשיא כו' ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתניא¹³, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזור חלק מהמאמר דיום ההסתלקות (ד"ה באתי לגני, נדפס בקונטרס עד¹⁴) בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה, ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת הבוקר. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

* נקבע המנהג אצל כמה וכמה ללמוד גם פרק מעשרים הפרקים (של "באתי לגני" תש"י והמאמרים שבהמשך לו) לפי הסדר שנה אחר שנה, וכן את המאמרים שאמר הרבי על פרק זה. לאחר שנשלמו עשרים שנה (בשנים: תשל"ו ותש"נ), התחילו שוב ללמוד עשרים פרקים אלו,

10 מלבד אם בלאו-הכי הוא יום שאין אומרים בו תחנון – ספר־המנהגים עמ' 16. זו הוראת כ"ק אדמו"ר מהור"צ נ"ע, שהובאה ונתבארה בשיחת כ' מנחם-אב ה'ש"ת (התוועדות ח"א עמ' 172), ושם נמסר הטעם בשמו שזהו הזמן היותר טוב לבקש ולפעול.

וביאר הרבי, שחסידי פולין אין אומרים תחנון, מפני שהעלייה שביום היארצייט אצל הצדיק ש'באמונתו יחיה' (ח' בפתח, י' שניה בסגול) פועלת עליה אצל כל מקושריו, אבל חסידי חב"ד שתובעים מהם פנימיות ועבודה דווקא, רוצים להעלות גם את הגוף ולטהרו, ולכן גם אז אומרים תחנון.

וראה גם 'רשימות' חוברת סט עמ' 9. ובשיחות־קודש: ש"פ עקב תשי"ג ס"ד ('תורת מנחם – התוועדות' ח"ט, תשי"ג ח"ג עמ' 115). שמח"ת תשט"ז ס"ג (שם חט"ו, תשט"ז ח"א עמ' 129). י"א ניסן תשכ"ב ס"א. ש"פ אחרי תשכ"ז ס"ב. ש"פ ויחי תשל"ל ס"ה. וש"נ עוד.

11 בספר־המנהגים עמ' 77: "הדיוק הוא לסיים הפרקים אחרי התפילה", דהיינו שאפשר ללמוד עד הסיום גם לפני-כן. רבים מהאבלים רגילים ללמוד לפני חזרת הש"ץ וכיו"ב. ויש לברר אם שייך בזה המבואר בשיחת שבת בראשית תשל"ל, שאין ראוי להוסיף מאומה בתוך התפילה, ושלקח גם אמירת שיעור תהילים היא בדווקא אחרי "אך צדיקים".

12 ספר־המנהגים עמ' 6.

13 י"א שהרבי נהג לומר (בשנות האבלות עכ"פ) את התיבות: "ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש" – 'מנהגי מלך' ס"ע 32.

14 ספר־המאמרים תש"י עמ' 111.

(3) לאחרי ההסתלקות (המול'ל).

(4) ראה גם תורת מנחם – התוועדות ח"א ע' 132.

(1) אגרות־קודש שלו ח"א ע' קמא.

הלכות ומנהגי חב"ד

מוצאי שבת קודש:

הערב כבר "אחר ז' ימים למולד"⁵, ובאם עדיין לא קידש הלבנה יכול לקדשה כעת לכתחילה לפי מנהגנו.

יום רביעי

י' בשבט

יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זי"ע: להדליק [ביום שלישי לפנות ערב, בכל בית, תיכף אחר (התחלת) השקיעה]⁶ נר שידלק כל המעתי' לעת⁷. אם אפשר בקל - נר של שעווה⁸. בשעת התפילה ידלקו חמישה נרות⁹.

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום היארצייט, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני - שחרית, שלישי - מנחה, כדי לזכות בזה מספר

דיום הש"ק שלפני יום ההילולא ליום ההילולא היא בהדגשה יתירה בנדר¹⁰ שההסתלקות עצמה היתה ביום הש"ק פרשת בא - ר"ד משיחת ש"פ בא, ו' שבט ה'תשי"ב, 'תורת מנחם - התועדויות' תשי"ב ח"א עמ' 286.

(5) לשון אדה"ז בסידורו, דהיינו מתחילת היממה השביעית (ראה 'התקשרות' תנ"ד).

(6) ע"פ ספר המנהגים עמ' 79 בקשר ליארצייט פרטי. ובנטעי גביראל הל' אבילות ח"ב פע"ה ס"א כתב בטעות שמנהג חב"ד להדליק לפני השקיעה.

(7) הכוונה (כמפורש בס' המנהגים שבהערה הקודמת) עד צאת הכוכבים למחרת (אם כבה עד אז - מדליקים אותו שוב, ואם התקלקל - מדליקים נר אחר).

(8) ראשיתיות: "הקיצו ורוננו שוכני עפר" (מהמכתב הנ"ל). למעשה, נר של שעוות דבורים טהורה אינו דולק יפה (מוציא גאזים רבים וכבה מהר, מלבד באבוקות הבלדה שכולה פתוחה לאויר), ונרות השעווה המצויים בשוק מעורבים באחוז גבוה של סטיארין, ולכאורה די שיהיה הרוח שעווה לקיים המנהג כראוי (וכנראה המציאות בזה אינה דומה להמבואר בשו"ע אדה"ז ס' רסד ס"ד).

(9) כנגד: נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה (משיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זי"ע) - ספר המנהגים עמ' 79. וראה 'רשימות' חוברת קפג עמ' 16, אופן מנהג זה בעבר.

שבת קודש, פרשת בא

ו' בשבט

[סדר ההכנות ליום ההילולא והנהגות יום ההילולא עצמו - נעתקו ממכתב הרבי מראש חודש שבט תשי"א]. שאר המנהגים סומנו בכוכבית בתחילתם]: בשבת קודש שלפני היארצייט ישתדלו לעלות לתורה.

אם אין מספר העליות מספיק - יקראו בתורה² בחדרים שונים³, אבל לא להוסיף על מספר הקרואים.

ישתדלו שמפטיר יהיה הגדול שבחבורה - בריצוי רוב המניין - או עלפי הגורל.

בהפטרה מודפס בכמה חומשים "קָרַן מִצְפּוֹן בְּאֶבְיָא, וְזו טְעוּת, אלא צריך לומר "קָרַץ מִצְפּוֹן בְּאֶבְיָא", כמו שכתוב בנביא (ירמיה מו, כ).

* הוראת הרבי, לערוך 'קידוש' והתוועדות בשבת זו⁴.

(1) אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר המנהגים עמ' 95, ובכ"מ.

(2) בקשר לקריאת תיבת "קומו צאוי" (יבלא), ראה המובא ב'התקשרות' גיליון שמא בלוח השבוע הע' 9 סיפור הרה"ח ר' יוחנן גורדון ע"ה, שכשקרא זאת בתורה בא' דחגי הפסח כשעלה כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ זי"ע לשלישי, קרא עמו תיבה זו בטעם 'יתיב'. ואולי יש כאן סיבה מיוחדת, שלא ע"פ המסורה, כגון להדגיש את

החיפזון שבתיה זו (ראה תורה שלימה כאן אות תקמ"ב).

(3) כאשר לפחות ששה מתוכם לא שמעו קריאת התורה, קצות השולחן ס' כה ס"ד. ואפשר אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית חיינו (עיין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע"ע המובא בפסקי תשובות ס' קלה סק"ג. 'התפלה כהלכתה' פט"ז ס"ה ובהערות).

מי שמאזין לקריאת התורה במניין אחד ובדעתו להיות אחד מששת השומעים בקריאה נוספת, יכוון שלא לצאת ידי חובתו בקריאה זו (אך כמובן צריכים להיות ששה שכן מתכוונים לצאת בה).

(4) בעליית הנשמה בש"ק שלפני ההילולא נשאר כבר הנשמה בדרגת העלייה דיום הש"ק (ואינה חוזרת למקומה כבכל שאר השבתות) עד בוא העלייה דיום ההילולא. ויש להוסיף, שהשייכות

- לא רק מצד חומר עניין הכעס יותר מכל שאר העניינים [כידוע שהכעס פוגם בעצם הנשמה, כמאמר רז"ל⁸ "כל הכועס נשמתו מסתלקת ממנו", וזהו הטעם שעל-ידי הכעס יכולים לשכוח הלכות התורה⁹ (שהם אמת לאמיתו¹⁰), כיוון שנשמתו מסתלקת ממנו], אלא שלהיותו תכלית הטוב והחסד, לא שייך אצלו עניין של כעס - אלא אדרבה, ממתין ומצפה אולי סוף יהיה

אותם, על דרך מאמר רז"ל⁴ "אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו". ולדוגמא⁵:

נכנס אברך ושואל על דבר השגת משרה מסויימת, ועונים לו - המענה של הרבי - שכאשר יקבל את המשרה ייתן לצדקה סכום גדול שלדעתו הרי זה יותר מדי [ובסגנון האמור - יותר מרגילותו, היינו, שלא משנה כל כך גודל הסכום,

כל הברכות וההבטחות של הרבי ודאי יתקיימו בפועל.

כל אלה שהרבי בירך אותם בבני חיי ומזונא רויחי -

בוודאי יקבלו את הברכות במילואן

מוכן לקבל את ההוראה, ומסייע לו בכך על-ידי זה שמראה לו באצבע ש"בעל הבית אינו מוכן עדיין", כדי שיבין שהוא - שעליו להיות בעל-הבית על חומר הגוף - אינו מוכן עדיין!

ודוגמא נוספת¹¹ - בולטת יותר:

נכנס אברך ומתאונן על אבנים [לא אבנים טובות... אלא אבנים] שנכנסו שלא במקומם - בכליות, והרופא אמר שצריכים לעשות כך וכך. וכשאומרים לו שלא יתפעל מדברי הרופא, הולך ופונה לרופא אחר שחווית דעתו היא כמו הרופא הראשון, וכבר מחליט לעשות כדברי הרופא, אלא שאינו יכול למצוא את הרופא כיוון שנסע מביתו למשך זמן, ובינתיים, יצאו האבנים מהכליות מעצמם! - מופת גלוי!...

[כ"ק אדמו"ר אמר שבודאי לא יקפידו אברכים הנ"ל על כך שמוכיחים אותם. וסיפר, שחאניע¹² היה אומר, שכאשר רוצה להוכיח ("אוסרידין") מישהו, עושה זאת לאחרי קצת משקה ("ביי א

כי אם, שיהיה יותר מרגילותו)]. - בשעת מעשה ראיתי שאינו מוכן לכך. לפני כמה שבועות פגשתי את האברך הנ"ל, ושאלתי אותו מה נשמע בקשר לקבלת המשרה הנ"ל, והשיב לי: בעל-הבית אינו מוכן עדיין.

האמת היא שאם האברך הנ"ל היה צריך כבר לקבל משרה זו, לא יתכן שיתעכב הדבר מצד בעל-הבית, כי גם אם בעל-הבית הוא יהודי בעל בחירה, הרי אינו בעל בחירה בנוגע לפרנסתו של פלוני⁶. ועל כן צריך לומר, שהוא בעצמו (האברך) אינו מוכן לקבל משרה זו, כיוון שלא קיבל על עצמו לקיים את ההוראה של הרבי!

אמנם, כיוון שהרבי הוא תכלית הטוב והחסד, - כידוע⁷ שכאשר הרבי קיבל את הנשיאות מאביו כ"ק אדנ"ע ביקש שנשיאותו תהיה בחסד וברחמים -

לכן, אף שעדיין אינו מוכן לקיים את ההוראה, הנה לא זו בלבד שאינו כועס עליו,

(4) נדה לא, א.

(5) מלבד ב' הדוגמאות דלקמן - הובאה דוגמא שלישית, שחסרה ברשימה (המורל).

(6) ראה תניא אנה"ק רסכ"ה (קלה, ב). לקו"ש ח"ז ע' 14, ובהערה 22 שם.

(7) ראה שיחת שמח"ת תרצ"ג (נעתקה באגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ג ע' שגג. וראה 'רשימות' חוברת קפ ע' 9 (נעתק ב'היום יום' כ חשון)).

פרשת בא

והיה הדם לכם לאות (יב,ג)

לא היו בידם מצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו... ונתן להם הקב"ה שתי מצוות: דם פסח ודם מילה (פרקי דרבי אליעזר פכ"ט)

שתי מצוות אלה, ברית מילה וקרבן פסח, רומזות לשני אופנים בעבודת הבורא – התחלתיות והמשכיות. ברית מילה מסמלת קשר בין הקב"ה ליהודי כבר בתחילת החיים. לעומתה, קרבן פסח שהוא חיוב על ראש המשפחה, מצביע על קשר מאוחר יותר בין האדם לקב"ה (כאשר האדם הוא כבר בעל משפחה). לגבי קרבן פסח נאמר (בא יב, כא) "משכו וקחו לכם צאן... ושחטו הפסח", "משכו ידיכם מעבודה זרה" (מכילתא שם) – בשלב זה של החיים ייתכן שיש מעשים שנעשו בעבר הדורשים תיקון. ואכן, כל רגע בחיים הוא התחלה של העתיד והמשך של העבר.

ככללות יותר: יש תקופות שבהן מתחיל אדם דברים חדשים, ויש תקופות שבהן הוא עסוק בהמשך פעולותיו בעבר. שני אלה מסמלים שני סוגים כלליים של עבודת הבורא: סוג אחד – עבודת הצדיק, העוסק בעיקר בכיבוש יעדים חדשים. הסוג השני הוא – עבודת בעל התשובה, העוסק בעיקר בתיקון העבר. בפרטיות יותר – שני סוגי העבודה קיימים אצל כל יהודי. בבוקר, בקומו משנתו, הוא 'ברייח חדש', המתחילה יום חדש ומתכוננת לקראת העתיד. לעומת זאת, לפני השינה הוא עושה 'חשבון נפש' על היום שחלף. יציאת מצרים – היציאה מכל מיצר וגבול בעבודת הבורא – דורשת אפוא שתי עבודות אלה: הן התחלתם של דברים חדשים (עבודת הצדיק ב'עשה טוב') והן תיקון של פעולות ומעשים מן העבר (עבודת בעל התשובה ב'סור מרע').

(אגרות קודש כרך כז, איגרת ט'ע"ה)

משכו וקחו לכם צאן למושפחתיכם ושחטו הפסח (יב,כא)

קרבן פסח, שהיה הכנה לגאולת מצרים, בא מן הצאן דווקא, כי בתיבה זו נרמז עניין יציאת מצרים (צאן מלשון "צאנה וראינה").

(אורה התורה – שמות, כרך א, עמ' רפה)

ולקחתם אגודת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות (יב,כב)

פעולות אלה היו חשובות מאוד ביציאת מצרים. חשיבותם גדולה גם במשמעותן הפנימית:

"אזוב" – רומז לשפלות וענווה, כמאמר רז"ל (מדרש רבה) "שאתם שפלים כאזוב",

"אגודת אזוב" – רמז לאחדות ישראל,

"וטבלתם בדם אשר בסף" – רמז ללימוד התורה שנמשלה לדם.

והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות – על ידי העבודה בדברים אלה זוכים להגיע למעשה האבות, כמאמר רז"ל (מדרש רבה) "והגעתם אל המשקוף – בזכות אברהם; ואל שתי המזוזות – בזכות יצחק ויעקב"; והלא כך אמרו רז"ל (תנא דבי אליהו רבה פכ"ה): "כל אחד ואחד מישאל חייב לומר – מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, אברהם, יצחק ויעקב".

(אורה התורה – שמות, כרך א, עמ' שיחשיט)

ביסל משקה", שאז לא יוכלו לבוא אליו בטענות, כיוון שיוכל לתרץ שהדברים נאמרו בהשפעת המשקה...].

ג. עניין זה שראיית המופתים תלויה באדם עצמו (כאמור שאלה שרצו לראות ראו) – יש לבאר על פי עניין דוגמתו המבואר בדיבור המתחיל זכור את יום השבת לקדשו תרכ"ו לאדמו"ר מהר"ש¹³:

גם כשישנם מופתים יכול להתייחס אליהם כרצונו:

כאשר רוצה בכך – רואה מופתים, ואם לאו –

מסתכל עליהם כמאורעות שמתרחשים בדרך הטבע

של קדושה, ו"לולי חטא אדם הראשון לא היה חול, שהרי נאמר ויניחיהו בגן עדן כו', ורק על ידי החטא, וכתיב²¹ גם את העולם נתן בלבם, ולכן כשנעשה האדם חול נעשה גם ימי בראשית חול... ולזה הוא עבודת האדם לתקן ימי החול כו'".

ועל דרך זה בנוגע לעבודתו הפרטית של כל אחד ואחד מישראל, שנקרא "עולם קטן"²² – שצריך לידע שכל העניינים מצד עצמם הם עניני קדושה, ואין הדבר תלוי אלא בהנהגתו, שכאשר הנהגתו היא כדבעי, אזי כל ענייניו הם עניני קדושה, וממילא, נעשים כל העניינים בנקל, ללא העלמות והסתרים, כיוון שמתבטלים לגמרי מפני הקדושה [כמבואר בתניא²³ ש"כל הקליפות בטלים ומבוטלים והיו כלא היו ממש לפני ה', כדכתיב כו', ומביא ד' פסוקים, כנגד ג' קליפות הטמאות וקליפת נוגה²⁴]; וכאשר הנהגתו אינה כדבעי, אזי נעשים ענייניו עובדין דחול.

ומזה מוכן גם בנוגע לעניין המופתים – הנהגה של קדושה ביחס להנהגה בדרך הטבע – שגם כשישנם מופתים יכול להתייחס אליהם כרצונו: כאשר רוצה בכך – רואה מופתים, ואם לאו –

(21) קהלת ג, יא.

(22) תנחומא פקודי ג, זח"ג לג, ב. תקו"ז תס"ט (ק, ב, קא, א).

(23) פי"ט (כה, סע"א).

(24) ראה לקוטי לוי"צ הערות לתניא שם (ע' ד).

ובהקדמה – שמאמר זה הוא מהמאמרים הראשונים של אדמו"ר מהר"ש שאמרו בחיי אביו הצמח צדק, כידוע¹⁴ שאדמו"ר מהר"ש התחיל לומר דא"ח ברבים בחיי אביו הצמח צדק, שכתב לו¹⁵ כתב רבנות: "ראיתי דא"ח שלך והוטב בעיני מאד". ולהעיר שרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר היה להוציא לאור את המאמרים של זקנו אדמו"ר מהר"ש, ועל הסדר, היינו, מאז שהתחיל לומר חסידות, כולל גם המאמרים הראשונים שאמרו בחיי הצמח צדק.

במאמר זה מובא מאמר רז"ל¹⁶ על הפסוק¹⁷ "ויניחיהו בגן עדן לעבדה ולשמרה", "לעבדה ששת¹⁸ ימים תעבוד ולשמרה שמור¹⁹ את יום השבת", ומקשה, "הלא לעבדה בגן עדן זהו ציווי, כמו לעבדה זו רמ"ח מצוות עשה²⁰, שעל ידי זה עובדים וממשיכין תוספת אור בגן עדן, וששת

(13) מאמר ראשון בסה"מ תרכ"ו שעמד לצאת לאור בימים הסמוכים (וראה בפתח דבר שם) – המו"ל.

(14) ראה ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש "קה"ת תש"ז. תשנ"ז) ע' 13 ואילך.

(15) אגרות קודש שלו ח"א ע' שסג, וש"ג.

(16) ב"ר פט"ז, ה.

(17) בראשית ב, טו.

(18) יתרו כ, ט.

(19) ואתחנן ה, יב.

(20) נסמן בלקו"ש חט"ו ע' 71 הערה 12.

מסתכל עליהם כמאורעות שמתרחשים בדרך הטבע, בבחינת "בעל הנס אינו מכיר בנסו".

ד. ויש להוסיף, שמופתים אלה שאינם באים מיד בגילוי – שלכן יכולים להתייחס אליהם כמאורעות טבעיים – נמשכים מדרגא נעלית יותר:

ובהקדם המבואר במאמר הנ"ל "שיש ב' בחינות, הא' סדר השתלשלות, והב' מה שלמעלה

ההשפעה על-ידי הרבי, צריכים לעשות את הכלים לקבלת ההשפעה, כאמור, על-ידי שינוי הרגילות, שעל-ידי זה זוכים לקבלת ההשפעה בכל המצטרך.

* * *

ה. כשנה²⁸ לערך לפני ההסתלקות התחיל כ"ק מו"ח אדמו"ר לחתום ה"ד שבשמו בכתב

מהמעלות שבהשפעה שאינה באה מיד בגילוי- שבהיותה בהעלם אין לחשוש מאלה שמחפשים לקטרג ולומר שאין פלוני ראוי להשפעה זו, וכן אין לחשוש מעין הרע

אשורי²⁹, כתב קודש.

– פעם היו כל בני ישראל כותבים בכתב אשורי, אבל אחר כך התחילו להשתמש בכתב משיטה (כתיבה רהוטה), כדי שלא להשתמש בכתב קודש בשביל עניני חול (כמו שכתב הרמב"ם³⁰). ולהעיר, שהנהגה זו הייתה גם אצל הרבי, דאף שכל עניניו הם עניני קדושה, מכל מקום, יש בזה גופא חילוקי דרגות כו', ובה נתחדש בשנה האחרונה שהיה חותם ה"ד בכתב אשורי, כתב קודש.

ובביאור תוכן העניין – יש לומר:

אות יו"ד מורה על עניין הקדושה – "העשירי (יו"ד) יהיה קודש"³¹, ולא עוד אלא שגם "תמורתו יהיה קודש"³² [אפילו "תמורה", שהיא רחוקה יותר מ"חילוף", כמובן מדיוק לשונו של רבינו הזקן בשער היחוד והאמונה: "חילופים ותמורות"³³, "חילופים דחילופים כו' ותמורות דתמורות

(28) סעיף זה הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידית), ונדפס (בקיצור) בהוספות ללקו"ש ח"ב ע' 509. במהדורא זו ניותספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

(29) ראה גם אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ג ע' קיב. וש"ג. (30) הובא בב"י לטור יו"ד סרפ"ג. וראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"ב ס"ע רכח. וש"ג.

(31) בחוקותי כו, לב.

(32) שם, לג.

(33) פרק א.

"וכמה אנשי מעשה שנתנו להני חכמים שלימים דאזלו לארץ ישראל מעות ומיניהו לשלוחים לקנות בשבילן בהמות, ולהפריש בעבורן זרוע לחיים ראשית הגז [=על פי הנפסק בשולחן-ערוך (יו"ד סימן סא סכ"ט) שהמנהג הוא כדעת האומרים שאין המתנות נהוגות בחו"ל], ואני הייתי מסופק כיוון דאיהו לא מצי עביד, כי רחוק ממנו הדרך, איך מצי משוי שליחא, וכמו כן דייקו התוספות בנזיר (יב, א – ד"ה מ"ט)...".

אמנם, רבים מהאחרונים חלקו עליו וסבורים שבני חו"ל כן יכולים למנות שליח לקיים (עבורם ובשליחותם) מצוות התלויות בארץ, והדבר נכלל ב"שלוחו של אדם כמותו". בין הנימוקים: ההימנעות מצד ריחוק המקום לאו שמה מניעה, שכן ביד האדם להתקרב ולבוא אל המקום ההוא ושפיר הוא בידו לקיימו (עיי' שו"ת חקרי לב אבן העזר סימן מו; שו"ת עמודי אש סימן יח אות ה).

וביססו דבריהם על יסוד תשובת מהרי"י ברונא (סימן קעח) שהביא מיבמות (קטו, א) "הואיל ומצי אתי בקפיצה, אי נמי דאזיל בגמלא פרחא", וכל שבידו – לאו כמחוסר מעשה דמי.

וגם לעניין מחוסר זמן – שהרי בזמן מינוי השלוחים עדיין לא נתחייב המשלח בקיום מצוות התלויות בארץ – ראה פרי מגדים בספרו 'שושנת העמקים' כלל כג – שמחוסר זמן נחשב כמי שהדבר בידו (ולהעיר מדגול מרבבה יו"ד סימן שה).

ברם, בכל אופן, נראה שהרבי דיבר במובן ובמישור הרוחני ולא (כל-כך) לעניין הלכה למעשה.

בין עשירים לעניים

במכתבו של הרבי מאדר"ח אדר תשמ"ב (ימי מלך' כרך ג' עמ' 1269):

למרות שיש לי, ב"ה, כלי כסף... איני משתמש בקופסת כסף עבור האתרוג... סיבה אחת... משום שאיני רוצה להבדיל ביני לבין הסובבים אותי.

בשו"ת צבי תפארת לרצ"ה שפירא [תר"י – תרע"ד] (בעל מחבר ספר דרכי תשובה ליו"ד)

ואביו של ה'מנחת אלעזר' (סימן לו) – מעלה את הרהוריו והתלבטותיו לגבי השוני הבולט שבין עשירים לעניים (בעניינים הבולטים לעיני הציבור), כמו בנדבות לספר-התורה:

"שהעשירים עושים מעיל יקר של משי שקורין סטמט [=קטיפה] וכיוצא וטווי בחוטי זהב או כסף... והעניים עושים מעיל של בד לא תואר ולא הדר לו, ולכאורה היה מהראוי לתקן שגם העשירים לא יעשו מעילים יקרים כדי שלא יתביישו העניים, וכדאשכחן שתקנו חז"ל בש"ס (מו"ק כ"ט) בראשונה היו מוליכים לבית האבל עשירים בקלות של כסף ושל זהב והעניים בסלי נצרים והעניים מתביישים, התקינו שיהיו מוליכים בסלים של נצרים..."

"שוב נתיישבת... דלפי האמור יקשה מה שאנו רואין בכל יום בבית-הכנסת ובבית-המדרש שכל אחד לובש טלית... והעשירים עושים כמין נוי של כסף על ראש הטלית שקורין עטרה וכן באמצע הטלית עושין כמין מטוה של כסף והעניים אין להם שום עטרה.

וכן נוהגים כל הרבנים והבעלי-בתים שמביאים האתרוג בחגי-הסוכות לביהכ"ס וביהמ"ד בתיבה של כסף יפה, והעניים מביאין אתרוגיהן בכלים פשוטים של עץ או זכוכית פחותים, ואין פוצה פה שגם העשירים לא יביאו אתרוגיהם בכלי כסף כדי שלא לבייש את העניים.

אלא דעל כרחך דלא היתה הגזירה אלא במביא דורון כגון במביאים מתנות לסעודת האבל... וכן כל כיוצא בזה שנותר הדבר שמונח בתוך הכלי לאחרים בזה גזרו, מה שאין-כן כאדם העושה בשלו כגון בטלית... וכן באתרוג... בזה לא שייך הגזירה, ואם כן הכי נמי בנידון-דין בספר-תורה אף שהוא מוליכה לביהכ"ס ולביהמ"ד, אינה נתינה לרבים רק שהוא שלו... אין קפידא".

כלומר, לדבריו של ה'דרכי תשובה' אין בזה איסור הלכתי מצד הגזירה ("שלא לבייש מי שאין לו").

אמנם כ"ק לעצמו לא נחה דעתו בכך שיהיה שוני בינו לבין הסובבים אותו (וכסברתו הראשונה של ה'דרכי תשובה').

לפחות פירוש המלות...

בשיחתו לילדי מחנות הקיץ בט"ו תמוז תשי"ז (תורת מנחם כרך כ' עמ' 175) קובע הרבי: "צריכים לדעת את פירוש המלות בתפלה, או - בנוגע לקטנים ביותר - לידע לכלי-הפחות את התוכן של כל תפלה". הרבה אנשים מבוגרים נצטוו על ידי הרבי לדעת (ולחשוב) "פירוש המילות הפשוט בתפלה".

הדברים מבוססים על המובא ב'היום יום' ח' טבת, שהצמח צדק ציוה שמלמדי נכדיו ילמדו עמם "פירוש המלות (פירוש הפשוט) של כל תפלה" - וראה הנסמך ב"לקוטי הנהגות והלכות בחינוך על טהרת הקודש" להרש"י כהן (נחלת הר חב"ד תשל"ו עמ' עג הע' 1).

למעלה מזה!..

במענה לשאלת בחורים מרוסיה ביום ג' שבט תש"י, אשר ביקשו לדעת האם בהיכנסם ל'יחידות' לכבוד קדושת אדמו"ר מוהרי"צ - עליהם לברך את ברכת "ברוך שחלק מחכמתו כו" (שאומרים על חכמי ישראל), השיבם הרבי (אז "הרמ"ש") - הובא בספר 'ימי בראשית' עמ' 55:

"רבי" הוא למעלה מזה. והורה לברך ברכת "שהחיינו"...

והנה לעניין המניעה מלברך "שחלק", מצינו אף בשו"ת תשובה מאהבה ח"ב סימן רלז שכתב: "אני נבוך מאד אם יש לברך בזה הזמן על חכם... ברוך שחלק מחכמתו... בשם ומלכות. ולא שמעתי מרבתי מימי שהיו מברכין ברכה זו, אבל לא שמעתי אין ראייה וצריך לעיין".

מלשונו "בזה הזמן" משמע שכוונתו לירידת הדורות, אמנם כאן החידוש לכאורה להיפך, שהרי בגלל הנימוק "רבי" הוא למעלה מזה העדיף הרבי דווקא את ברכת 'שהחיינו'. ולכאורה היתרון בברכה זו היא, כי שהחיינו מברכים על דבר הנראה שגורם שמחה, על פי מה שכתב בשו"ת הרשב"א סימן רכג אם נגרמה לו הנאה וכו', וקל יותר לברכה כי שייכת לכל אחד.

הנחת תפילין דרבינו-תם

בדבריו והכרזתו על הנחת תפילין דרבינו תם (בפורים תשל"ו), הדגיש הרבי:

דעתי ברורה שבזמננו זה יש להתחיל להניח תפילין רבנו תם, באותו הזמן שמתחילים להניח תפילין דרשי"י (כולל גם בנוגע לזמן ההנחה שלפני בר-מצוה).

ויצוין כי כן מובא גם בשם הר"נ מברסלב (מצוטט ב'כוכבי אור' סל"ו):

הזהיר מאד להניח תפילין דר"ת ואמר שלדעתו תיכף כשמתחילין להניח תפילין, יתחילו להניח שתי הזוגות.

שליחות לקיום מצוות שבארץ?

שמועה נפוצה בפי חסידים כי הרבי ביקש למנות שליח שיקיים עבורו מצוות התלויות בארץ. אין ידועים פרטי הדברים, אך זכר לדבר ישנו בהתוועדות י"ב תמוז תשט"ז, אז התייחס הרבי לתלמידים השלוחים הנוסעים לארץ-הקודש (תורת מנחם כרך יז עמ' 62) ואמר:

כאשר מתאספים יחדיו, ובוחרים בפלוני בן פלוני ופב"פ שישעו בתור שלוחים, הרי זה נחשב כאילו נסעו כל אלו שמינו אותם בתור שלוחים. השלוחים נתבקשו (שם עמ' 27 - בשיחה מה' תמוז): "עליכם ללמוד את העניינים השייכים במיוחד לארץ ישראל, כמו דיני תרומות ומעשרות..."

גם בשנת תשל"ו שיגר הרבי את השלוחים (ספר השליחות, קה"ת תשמ"ז עמ' 581) באמרו, שהשליחות היא - כדי ללמוד תורה ולקיים מצוות, ובמיוחד המצוות התלויות בארץ... אודות שליחות זו הסביר הרבי (שם עמ' 585): שולחים לשם שלוחים, שישעו לשם בשליחות, והרי "שלוחו של אדם כמותו"...

אף שהרבי לא התייחס לכך בצורה מפורשת - מצינו באחרונים שחלקו בכך, האם ניתן למנות שליח לקיים עבורו (בשליחותו) מצוות התלויות בארץ. רבי יהונתן אייבשיץ (כרתי ופלטת סימן סא סוסק"ו) כותב:

כו"ק³⁴]. ועניין זה מודגש יותר בכתיבתה של האות יו"ד בכתב אשורי, כתב קודש.

וחתימת היו"ד בכתב אשורי (כתב קודש) היתה בכל מכתב שכתב הרבי לכל אחד ואחד מישראל, למגדול עד קטן, יהיה מי שיהיה - שבזה מודגשת תביעתו של הרבי לעשות מכל העניינים קודש, "הוא ותמורתו יהיה קודש".

¶ ויש להוסיף בזה בעומק יותר:

אות יו"ד בכתב אשורי - אף שבכללות הרי היא נקודה שלמעלה מהתפשטות, ובפרט קוצו של היו"ד שאינו אלא משהו בלבד, בחינה דלא אתרמיז בשום אות וקוצא כלל³⁵, שרומז על בחינת היחידה³⁶, הרי, בפרטיות יותר, יש בה קוץ למעלה, קוץ למטה, ונקודה באמצע שמחברת אותם.

ויש לומר, שבחתימת אות יו"ד של שמו בכתב אשורי, התקשר הרבי בבחינת היחידה שלו, קוץ

(34) פרק יב.

(35) ראה לקו"ת פינחס פ, ס"ע"ב.

(36) לקו"ת פ' ראה כז, א.

(37) נוסח הושענות דיומ ג' דחגה"ס.

שלמעלה, עם בחינת היחידה של כל אחד ואחד מאתנו, קוץ שלמטה.

ובהתאם לכך צריכים גם אנו להתקשר בבחינת היחידה שלנו, קוץ שלמטה, עם בחינת היחידה של הרבי.

והעצה לזה - לשנות את הרגילות, וכאמור, אפילו דבר קטן, משהו (כמו הקוץ שלמטה שאינו אלא משהו) בלבד, אלא שעשייתו אינה על-פי הרגילות אלא יותר מרגילותו, מצד קבלת עול, - על-ידי זה מתקשרים עם הקוץ שלמעלה, בחינת היחידה של הרבי.

ובלשון הפיוט³⁷: "חבוקה ודבוקה כך, טוענת עולך, יחידה לייחדך" - שכדי להיות "חבוקה ודבוקה כך", צריך להיות "טוענת עולך", עניין הקבלת-עול, ועל-ידי זה נעשה "יחידה לייחדך".

(מהתוועדות ש"פ וארא, מברכים חודש שבט, ה'תשי"א. תורת מנחם כרך ב עמ' 183, 188, 191 בלתי מוגה)

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואין לעשות זאת - לאור תורתו והדרכתיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל היבטים בפעולת קירוב הלבבות

ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד • הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הפצה: קה"ת, חי"ש. להשיג בחנויות הספרים ובטל' 1700-704120

רואים את הגאולה

עיקר הגעגועים לגאולה מצד הגוף

דובר כמה פעמים שכבר "כלו כל הקצין" וסיימו הכול, והגאולה היתה צריכה לבוא כבר מזמן, ומפני טעמים שאינם מובנים כלל וכלל עדיין לא באה.

מזה מובן, שעל-כל-פנים כעת, צריכה הגאולה לבוא תיכף ומיד ממש. ובלשון העולם: זהו הזמן הכי נעלה ("העכסטע צייט") לגאולה האמיתית והשלימה!

ולמעשה, שבלשון "הזמן הכי נעלה" ("העכסטע צייט") מרומז תוכן הגאולה – ש"זמן" הקשור עם מדידה והגבלה (עבר הווה ועתיד), נעשה "הזמן" הכי נעלה, באופן שאין למעלה הימנו. כלומר, שהגבול (זמן) עצמו נעשה בלי גבול (הכי נעלה), עד שמתאחדים ממש, על דרך המדובר לעיל בעניין "אתפריעו כל נהורין".

ואדרבה: עיקר ההדגשה בזה היא על הגבול של "זמן" גשמי – כי ברוחניות העניינים (עד לדרגות "הכי נעלות") יש כבר שלימות העניינים עד לשלימות דגאולה (רוחנית), עיניהם הרוחניות דבניישראל רואים כבר את הגאולה; כעת צריך רק לפתוח את העיניים הגשמיות, שגם הם יראו את הגאולה כפי שהיא בגלוי לעיני בשר בזמן הזה.

וכמוכן גם בפשטות: עיקר הגעגועים לגאולה הם לא מצד הרוחניות והנשמה, כי מצד רוחניות העניינים, הנשמה בשלימות וכל העניינים בשלימות (והגם שיהודי נמצא נשמה בגוף בעולם הזה הגשמי, הרי מצד הנשמה והרוחניות לא מורגש חושך העולם), מה שאין כן מצד גשמיות העניינים של הגוף, שם בעיקר נרגש ההעלם והסתור, ובמילא – זה מעורר את הגעגועים לגאולה.

(משיחת ש"פ בא תשנ"ב, ספר השיחות תשנ"ב כרך א, עמ' 295)

משיח מתעסק עם כל יהודי להביאו לגאולה

הגאולה העתידה תהיה באופן שאפילו יהודי אחד לא יישאר בגלות חס ושלום, כשם שהגאולה ממצרים הייתה באופן שאפילו יהודי אחד לא נשאר בגלות מצרים (כי הגאולה העתידה תהיה "כימי צאתך מארץ מצרים"), כלומר: מבלי הבט על מעמדו ומצבו של יהודי זה – יגאל אותו משיח צדקנו מהגלות!

...ואין זה פלא שמשח צדקנו מתעסק עם כל אחד ואחד מישראל – שהרי מסופר במדרשי חז"ל אודות הנהגתו של משה רבינו, "מושיען של ישראל", שבראותו שישנה שה אחת – "שה פזורה" – שברחה מן העדר ותעתה במדבר, הניח משה רבינו את העדר כולו ורץ אחרי השה כדי להחזירה לעדר.

...ומובן, שזהו גם אופן הנהגתו של משיח צדקנו – "גואל ראשון הוא גואל אחרון" . . . שמציאותו של כל אחד ואחת מישראל, בכל מעמד ומצב שהוא, חשובה ונוגעת ביותר למשיח צדקנו!

ויתירה מזו: אם הדברים אמורים אודות הנהגתו של משה רבינו לפני מתן תורה, הרי על אחת כמה וכמה שכן הוא ביתר שאת וביתר עוז – לאחרי מתן תורה, שאז נפעל העניין ד"אתה בחרתנו מכל העמים", "ובנו בחרת מכל עם ולשון", הרי פשיטא שמציאותו של כל אחד ואחד מישראל – שנבחר עלידי הקב"ה – חשובה ונוגעת ביותר למשיח צדקנו.

ומכיוון שמשח צדקנו יגאל את כל אחד ואחת מישראל, מבלי הבט על מעמדו ומצבו כו' – לכן אומרים לכל יהודי שעליו לעשות את ההכנה המתאימה לכך . . . ומכיוון ש"מצווה גוררת מצווה" – הרי ברור שעניין זה יפעל אצלו פעולות נוספות שיחישו וימהרו את הגאולה העתידה לבוא עלידי משיח צדקנו.

(התוועדיות תשמ"ג כרך ג, עמ' 1314)

"רבי – הוא למעלה מזה"...

מקורות להתנהגות על פי הגורל • מתי טוב לשתות יין, ומה חשוב
ללמד ילדים, וכלי-שכן מבוגרים?... • על נדירות חרובים ביקטרינוסלב
• מה ענה הרבי לשאלת התמימים, האם מינה הרבי את השלוחים
לאה"ק לקיים בשליחותו מצוות התלויות בארץ, ומדוע נמנע
מלהשתמש בקופסת כסף מהודרת לאתרוגו? • רשימה נוספת בסדרת
'יסודתו בהררי קודש'

יין לרפואה

כאשר ניגש הרה"ח הרופא ר' אברהם אבא זליגסון לרבי בעת חלוקת 'כוס של ברכה' עם סיום התוועדות אחרון-שלפסח תשכ"ט, הוסיף לו הרבי גם בקבוק יין באומרו "שיהיה לרפואה". [היו מקרים נוספים בהם קישר הרבי רפואה עם שתיית יין – נוסף לפעמים רבות בהקשר עם רפואת עיניים (ראה הנאסף ב'אוצר סגולות הרבי' (למברג) פ"י עמ' 89), וראה גם 'הסיפור שלי' גליון 22 (עש"ק פ' תולדות (א כסלו) תשע"ו אודות שתיית יין אדום (בקיידוש והבדלה) שזה מפורש בחז"ל (שבת קיג, וברש"י שם)].

ויש לציין לדברי הרשב"ם במסכת בבא בתרא נח,ב: "שאם ישתה יין כהלכה וכראוי, לא יבא לידי חולי". ובהגהות היעב"ץ שם: "ושתית יין, יפה לו אחר שסר החולי, והיא ראש רפואת תשות הכה, אחר שנחלש מהחולי, היין מחזירו לבריאותו". [בגמרא שם איתא: "בראש כל אסון אנא חמר".]

ספרי קודש כ'גורל'

כ"ק אדמו"ר הציע פעם ליחידים (ראה היכל מנחם כרך ב' עמ' ריח) וגם לכלל (ראה התוועדיות תשמ"ט כרך ג' עמ' 224) לפתוח ספר קודש (חומש וכיוצא בו) ועל-פי הנפתח להם – להחליט כיצד לנהוג (ראה המצוין ב'היכל מנחם' שם בשולי-הגליון; חקרי מנהגים גוראריה כרך ד' עמ' טז ואילך; שולחן מנחם כרך ד' עמודים קט' קי בפנים ובהערות; פרדס חב"ד גליון 17 עמ' 246-247). ויש לציין כמקור למעשה בפועל את הנאמר בהגהות רבי עקיבא באבן העזר על בית שמואל שמות אנשים אות י' (יהושע) ס"ק ג': "... על פי הגורל כמנהג שפותחים תנ"ך ורואים שם הראשון הנמצא..."

המדובר שם שעל פי הגורל – פתיחת ספר קדוש נקבעת קריאת שמו, עיין שם (אופן כתיבת ישעיה בוא"ו – דלאו בדידיה תליא אלא על פי הגורל – ומסתמא נמצא ישעיה הנביא שנמצא פעמים רבות ואזלינן בתר רובא דרובא).